

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2017. év április hó 12. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2017. év február hó 07. napján kelt 28.B.1065/2016/45. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A szabadságvesztés büntetés tartamát 10 (tíz) évre enyhíti.

A beszámításra vonatkozó rendelkezést akként változtatja meg, hogy az előzetes letartóztatás utolsó napját 2016. július 02. napjára, a házi őrizet kezdő napját 2016. július 03. napjára, befejező napját 2016. július 06. napjára helyesbíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a szabadságvesztésbe beszámítja.

A másodfokú eljárásban felmerült 17.390.-(tizenhétezer-háromszázkilencven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

Az elsőfokú bíróság ítéletében a vádlottat emberölés bűntettének kísérlete [2012. évi C. törvény 160. § (1) bekezdés] miatt, mint többszörös visszaesőt 13 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztést fegyházban kell végrehajtani, illetve hogy a szabadságvesztésből a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére, a kiszabott büntetés súlyosításáért; a vádlott enyhítés érdekében; a védő elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Főügyészség a fellebbezés Bf.15021/2015. számon benyújtott írásbeli indokolásában kiemelte, hogy a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség, az értelmetlen erőszak alkalmazása és annak újabb reális lehetősége, mely a vádlott antiszociális személyiségszerkezetéből adódik, továbbá az a tény, hogy a büntetés-végrehajtási intézetben is bűncselekményt követett el és többszörös visszaeső, indokolja, hogy a vele szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés mértéke a középértéktől nagyobb arányban térjen el.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a Bf.792/2016/5. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, míg a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával, ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve folytatta le az eljárást. A megállapított tényállás megalapozott, azt csupán a vádlott ellen indult további eljárások adataival kérte kiegészíteni. A törvényszék indokolási kötelezettségének eleget tett,

elemezte, hogy ki kezdeményezte a tettlegességet, fennállt-e jogos védelmi helyzet és alappal vetette el a vádlotti védekezést. Az irányadó tényállás alapján okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekményt is törvényesen minősítette. A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket helyesen sorolta fel, de nem tulajdonított kellő jelentőséget a vádlott személyiségének, annak, hogy indokolatlanul kötött bele a sértettbe, a korábbi büntetései hatástalanok maradtak és a vele szembeni újabb eljárásnak sem volt visszatartó ereje. Mindezekre tekintettel indítványozta az ítélet megváltoztatását és hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabását.

A nyilvános ülésen a védő a fellebbezést módosított tartalommal tartotta fenn. Elsődleges indítványa az indokolási kötelezettség megszegése miatt az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére irányult. A törvényszék előtti eljárásban a vádlott édesanyja, tanú tanúvallomást tett, melyben alátámasztotta a terhelt védekezését. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása e vallomással kapcsolatban csak annyit tartalmaz, hogy a tanú a fia védelmében elfogult, így értékelhetetlen a vallomása. A bíróság elmulasztotta a vallomás tartalmának mérlegelését, összevetését a többi bizonyítékokkal, mely hiányosság megalapozza az ítélet hatályon kívül helyezését.

Másodlagosan a vádlott jogos védelemre történő hivatkozásának elfogadását és felmentését indítványozta.

A vádlott bűnösségére vont következtetés esetén a cselekmény kísérleti szakban megrekedése és a nagyszámú enyhítő körülményre figyelemmel a büntetés enyhítésére tett javaslatot.

A vádlott érdemi felszólalásában az írásbeli beadványában foglaltakkal egyezően hangsúlyozta, hogy véletlenül ment neki a sértettnek, akivel ezt követően szóváltásba keveredett. A sértett megütötte őt, ettől az álló villamosnak esett és beszorult a lába. Ekkor a sértettet ellökte magától, két alkalommal meg is ütötte, azonban a sértett kést vett elő és a karján megvágta őt. Azt nem tagadta, hogy a dulakodás közben véletlenül megszúrta ...-et a sértett késével, de kiemelten hangsúlyozta, hogy nem akarta megölni, csak védte az életét. Kifogásolta, hogy a sértett kését ugyan lefoglalták, de az eltűnt, nem vettek róla ujjlenyomatot.

A büntetés enyhítésére irányuló fellebbezések alaposak.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet a Be. 348. § (1) bekezdés alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Az elsőfokú bíróság a részletes, minden körülményre kiterjedő bizonyítási eljárást a perrendi szabályok szerint, kellő alaposággal és körültekintéssel folytatta le. A Be. 75. § (1) bekezdésben megfogalmazott ügyfelderítési kötelezettségnek eleget tett, rendkívüli gondossággal tárta fel azokat a körülményeket, amelyek az ügy megítélése szempontjából lényegesek, így amelyek a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából jelentősek voltak, ezen belül azokat is, amelyeket az ügy súlyának megítéléséhez, az alkalmazandó jogkövetkezmény meghatározásához nélkülözhetetlenek.

Az elsőfokú bíróság a felmerült bizonyítási indítványok elutasításának részletes indokát adta (ítélet 28. oldal), az ott kifejtett érveit a másodfokú bíróság helytállónak találta, az indítványok teljesítése nem az ügy érdemi elbírálásának előmozdítását, hanem az eljárás indokolatlan elhúzódását eredményezte volna.

A törvényszék a tényállás hiánytalan felderítése érdekében minden olyan tanút megidézt, akik kihallgatásának eredményeként az ügy eldöntése körében releváns adatok beszerzése volt várható,

kihallgatta a sértettet, a villamos megállóban tartózkodó (...), a sértett segítségére siető (..), illetve a nyomozásban részt vevő személyeket (...).

A vádlott hozzátartozói közül .. a Be. 82. § (1) bekezdés a.) pontjában foglalt mentességi jogra hivatkozással törvényesen tagadta meg a vallomástételt, így a Be. 296. § (3) bekezdés alapján korábban tett vallomása nem ismertethető és nem olvasható fel.

tanú és tanúk nyomozás során tett vallomásának - a Be. 296. § (2) bekezdése a.) pontjára alapozottan - ügyészi indítványra történő felolvasására törvényesen került sor. Ezeknek a meg nem jelent tanúknak a kihallgatását a Be. 285. § (1) bekezdésben felsoroltak nem indítványozták és nyilvánvalóan a bíróság sem tartotta szükségesnek megidézésüket.

Rendkívül alapos szakértői bizonyítást folytatott le, e körben meghallgatta az ügybe bevont dr. .. igazságügyi orvos-szakértőt, majd a jelen lévő sértettet nyilatkoztatta az egészségi állapotára vonatkozóan és kiegészítő szakértői vélemény beszerzését is elrendelte. A nyomozás hiányosságait pótolva, tárgyalási szakban igazságügyi fotó-videotechnikai szakértőt rendelt ki a rendelkezésre álló felvételek elemzésének elősegítése érdekében, illetve a sértett lefoglalt kabátján lévő sérüléseket igazságügyi nyomszakértő bevonásával vizsgálta.

Tárgyalás anyagává tette az okirati bizonyítékokat, illetve az érintettek jelenlétében levetítette a kamerafelvételeket, azokra a vádlott és a sértett is észrevételeket tudott tenni.

Ugyanilyen gondossággal történt a tényállás megállapítása, a törvényszék határozata ugyanis kivétel nélkül tartalmazta azokat a tényeket, amelyek a vádlott büntetőjogi felelőssége megítéléséhez szükségesek voltak. Az elsőfokú bíróságnak a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként feltárt bizonyítékok értékelésével megállapított tényállása megalapozott, a Be. 351. § (2) bekezdésben felsorolt hibáktól és hiányosságoktól mentes és a Be. 351. § (1) bekezdés alapján irányadó a másodfokú eljárásban is.

Az ítélet tábla az elsőfokú határozatban a vádlott büntetéseire vonatkozó adatok körében megállapítottakat annyival egészíti ki, hogy ellene

- a ..Járási Ügyészség a B.626/2014/11/I. számú vádiratával 2014. február 21. napján a .. Büntetés-végrehajtási Intézetben elkövetett súlyos testi sértés büntette [2012. évi C. törvény 164. § (1) és (3) bekezdés] miatt 2015. március 04. napján vádat emelt
- a 2012. évi C. törvény 178. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés szerint minősülő kábítószer birtoklása vétsége miatt indult nyomozati eljárást jelen ügytől 2016. május 06. napján elkülönítették és a 2016. május 10. napján kelt 01000/1201/2016. bü. számú határozattal a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkaptányához áttették.

A Be. 78. § (3) bekezdés értelmében a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. A bíróság köteles az indokolásban számot adni döntéshozatali tevékenységéről, a felülbíráló bíróság pedig ezt jogosult és köteles ellenőrizni.

Az ítélet tábla nem osztotta a védelem álláspontját, miszerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét nem megfelelő módon teljesítette, ezért a Be. 373. § (1) bekezdés III/a.) pontja alapján az ítélet hatályon kívül helyezése indokolt.

A töretlen bírói gyakorlat szerint - a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása körében - az indokolási kötelezettség megszegése csak akkor eredményez feltétlen hatályon kívül helyezést, ha a megtámadott határozat indokolása tény- vagy jogkérdések tekintetében oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, hogy a bíróság a döntését mire alapította. Ilyen esetben

nyilvánvalóan meghíúsul az érdemi felülbírálat lehetősége (1/2007. BK vélemény C.) pont). Hasonló jogi álláspontot fogalmaz meg több eseti döntés, így a BH 2010. évi 117., 2010. évi 4., 2012. évi 60., az EBH 2011. évi 2387. és EBH 2010. évi 2210. számon közzétettek.

Az elsőfokú bíróság az ítéletnek a - Be. 258. § (3) bekezdés d.) pont szerinti - bizonyítékok számbavételét és értékelését tartalmazó részében nyomon követhető, ellenőrizhető és elégséges módon megindokolta, hogy a vádlott terhére szóló egyes bizonyítékokat miért fogadta el, és miért vetette el a vádlott ténybeli védekezését.

A vádlott édesanyja, tanú által előadottakat a törvényszék mérlegelő tevékenységének eredményeként vetette el, arra hivatkozással, hogy fia védelmében elfogult, így értékelhetetlen vallomást tett. Kétségtelen, hogy a bizonyítékok értékelése körében ezen indoklás sommás, de érdemben helytálló következtetés, mely nem teszi az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét értékelhetetlenné, átláthatatlanná és ez összhangban áll a vádlott védekezését elvető megállapításával is. Tanú ugyanis vallomásában a vádlott által a nyomozás során előadottakat erősítette meg, azzal lényegében egyezően adta elő a történeteket, mely nyilatkozata ellentétben állt a kamerafelvételeken látottakkal és a sértett, valamint a peronon tartózkodó tanúk előadásával. Tekintettel arra, hogy a törvényszék a vádlott védekezését is alapvetően ezen indokok mentén nem fogadta el, az azt megerősítő a tanú vallomását is helytállóan vetette el.

A vádlott eljárás során tett nyilatkozatait elemezve a védekezése következetlen és önmagának is ellentmondó:

- a nyomozati szakban tett vallomása szerint a sértett minden előzmény nélkül megütötte ököllel az orrán, amiből elkezdett a vére folyni, majd dulakodtak és a sértett nekilökte őt a villamosnak, illetve emlékezett arra is, hogy a sértett kezében kést látott és ahogy tolta el, akkor szúrta meg a sértett saját magát
- ...tel történő szembesítéskor már azt adta elő, hogy a homlokán ütötte őt meg a sértett, továbbra is tagadta, hogy nála kés lett volna és azzal megszúrta őt
- a törvényszéki tárgyaláson akként nyilatkozott, hogy véletlenül nekiment a sértettnek, aki ezt követően meglökte és megütötte, ennek következtében az orra és a szája vérzett
- a másodfokú eljárásban pedig azt adta elő, hogy a sértett a késsel a karján megvágta őt, illetve azt már nem tagadta, hogy a dulakodás közben véletlenül megszúrta .. a sértett késével.

A védekezés több, lényeges tény tekintetében eltérő, így hogy ki kezdeményezte a dulakodást, a sértett mely testrészét és milyen módon bántalmazta, milyen sérüléseket szenvedett, a sértettet ki és hogyan szúrta meg. E következetlen vádlotti védekezést az eljárás egyéb adatai sem támasztották alá.

A vádlott nyilatkozata szerint a villamosmegállóban nyugodt volt, nem viselkedett provokatív módon. Ezt cáfolta a kamerafelvétel, melyen jól látható, ahogy idegesen, feszülten fel-alá járkál és kiabál, hevesen gesztikulál, illetve kivehető, hogy mindkét keze be volt kötve, amire azért került sor, mert az esetet megelőzően otthonában idegességében beleütött a falba. Keserű .. és .. kívülálló, érdektelen tanúk is arról számoltak be, hogy a vádlott a peronon járkálva hangosan mondogatta, hogy aznap börtönbe kerül, illetve, hogy valakit kirángat az autóból. Ez összhangban állt a sértetti előadással is, aki arról számolt be, hogy a vádlott érezhetően kereste a konfliktust és minden előzmény nélkül belekötött.

Azt a vádlotti védekezést, miszerint a sértett támadta meg őt, egyértelműen el lehetett vetni. Ugyanis három tanú (.., .., ..) egybehangzóan és határozottan nyilatkozott arról, hogy a vádlott vállal és háttal

szándékosan ment neki a sértettnek, amikor mellé ért és a dulakodás ezután kezdődött kettőjük között.

A vádlotti minden alkalommal következetesen tagadta, hogy nála kés lett volna. Azt azonban nem vitatta, hogy a sértett sérülését kés okozta és az igazságügyi orvos-szakértő a sérülés jellege alapján is akként foglalt állást, hogy azt valamilyen élel, hegyel bíró eszközzel okozták. A szakértő ugyanakkor a sérülés helye és a szúrás iránya alapján kizárta, hogy a sérüléseket önkezüleg, magának okozta volna, így a kés használatát tagadó vádlotti előadás már ez alapján sem volt elfogadható.

A sértett is határozott és terhelő vallomást tett, miszerint a vádlottnál kés volt és azzal szúrta meg őt. A szúrás tényét a vádlott közvetlenül az eset után elismerte a tanú előtt, aki azt is látta, hogy a vádlott jobb kezén lévő kötés véres volt.

A vádlott másodfokú eljárásban már nem vitatta, hogy dulakodás közben ő szúrta meg ..-et, de a tekintetben nem nyilatkozott, hogy a sértett kése milyen módon került hozzá és utána azt miként találták meg az orvosi ellátáskor mégis a sértettnél.

Másrészt azt a sértett maga sem vitatta, hogy valóban volt nála kés, de az egyetlen alkalommal sem merült fel, hogy bármilyen módon a vádlotthoz került volna, illetve a sértetti előadás szerint a kését már csak akkor vette elő, amikor őt a vádlott megszúrta, hogy visszatartsa a további bántalmazásától.

Ellenben a kamerafelvételeken és a szakértő által kinagyított fényképfelvételen egyértelműen azonosítható, hogy a vádlott jobb kezében egy kést fog, mely tényről a sértett minden kihallgatásakor beszámolt és azt adta elő, hogy a vádlott azzal szúrta meg őt.

Az a kés tehát, amelyet a vádlott használt és amellyel a sértettnek a sérüléseit okozta, bizonyosan nem a sértetté volt, hanem egy másik, a terheltnél lévő és az eljárás során le nem foglalt kés.

A bizonyítékok fenti módon történő értékelésének eredményeképpen ítéleti bizonyossággal megállapítható, hogy a vádlott kezdeményezte a közöttük kialakult verekedést, indok nélkül belekötött a sértettbe, majd a dulakodás során egy kést vett elő és azzal megszúrta és megvágta az arcán, illetve a késsel csapkodott a sértett felé, a kabátját több helyen megsértve.

A sértett, amikor észlelte, hogy vérző sérülése keletkezett, a helyszínről futva menekült, a vádlott pedig a késsel a kezében üldözte. Ez egyértelműen látható a kamerafelvételeken is, valamint a sértetten kívül tanú is erről számoltak be. Az üldözés oka nyilvánvalóan nem az a vádlotti hivatkozás volt, miszerint a sértettől szerette volna megkérdezni, hogy miért bántotta őt, a békés szándékot cáfolja a kezében tartott kés és az a által is hallott indulatos terhelési kijelentés, miszerint „megöli” a sértettet.

A vádlott jogos védelemre hivatkozó és ekként felmentésére irányuló védelmi fellebbezések kizárólag a bizonyítékok mérlegelését támadják. Azt sérelmezik, hogy az elsőfokú bíróság a vádlott ténybeli előadásával szemben miért a sértett vallomására alapította a tényállást, a bizonyítékok újraértékelését, és a terhelt védekezésének elfogadását célozták. Az irányadó perrendi szabályok szerint - a megalapozott tényálláshoz kötöttség, az indokolási kötelezettség teljesítése és a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma folytán - a másodfokú eljárásban eltérő tényállás megállapítására lehetőség nem volt, erre tekintettel a felmentésre irányuló fellebbezés eredményre nem vezetett.

Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállás alapján okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére.

A cselekmény emberölés büntette kísérletekénti jogi minősítése helytálló, a vádlott szándéka a késsel, nagy erővel, a fej nyaki tájékára irányított szúrásra figyelemmel nem testi sérülés előidézésére irányult, a megvalósított bántalmazás mindenkiben felidéri a halál bekövetkezésének a képzetét, ez a jelen esetben is csak a véletlennek köszönhetően maradt el figyelemmel arra, hogy az állkapocs szöglet a szúrás erejét részben felfogta, ennek hiányában azonban a kés a nyaki verőér átvágásával csillapíthatatlan vérzéshez, így a sértett halálához vezetett volna. Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor úgy ítélte meg, hogy egyenes ölési szándékkal követte el a terhére rótt cselekményt.

Az egyenes és az eshetőleges szándékosságot az eredményhez kapcsolódó „érzelmi elem” különbözteti meg egymástól.

Az előrelátás - amely a szándékos elkövetésnek ún. „értelmi” oldala - mind az egyenes, mind az eshetőleges szándék esetében azonos: az elkövető magatartásának okozati összefüggését felismeri, tudatában felmerül, hogy magatartásával a sértett életét kiolthatja.

Különbség van azonban az eshetőleges és az egyenes szándék ún. „érzelmi” oldalán: a bűncselekmény egyenes szándékkal történt megvalósítása esetén az elkövető kívánja a következményeket, vagyis a következményekkel érzelmileg azonosul, míg az eshetőleges szándék esetén belenyugszik a következmények beállásába, eziránti közömbösség jellemzi.

A 3/2013. számú Büntető jogegységi határozat iránymutatása szerint az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot tisztázásánál, az emberölésre irányuló szándékosság két fajtájának elhatárolásánál az elkövetéskori tudattartalomra, az eredményhez fűződő érzelmi viszonyra a tárgyi (objektív) és az alanyi (szubjektív) tényezőkből lehet következtetni.

A vádlott a cselekmény idején önhibából, alkohol által előidézett bódító hatás alatt volt, az irányadó tényállás is iratszerűen tartalmazza az ittas állapotban történt elkövetés tényét. Az ittas vagy bódult állapotban elkövetett bűncselekményekért való felelősségről szóló III. számú Büntető Elvi Döntés értelmében az alanyi oldalnak csupán az önhibából eredő leittasodás, nem pedig az ittas állapotban elkövetett bűncselekmény konkrét tényállása vonatkozásában van jelentősége. Azt kell tehát vizsgálni, hogy a terhelt leittasodása önhibából eredt-e, ez jelen ügyben kétséget kizáró módon megállapítható. Az önhibából ittas állapotba kerülő, és bűncselekmény tényállását megvalósító cselekményt elkövető személyt olyannak kell tekinteni, mintha annak beszámítási képessége lenne; következésképpen e törvényi rendelkezés folytán az ittas állapotban való elkövetés a cselekmény minősítésén mit sem változtat. A bíróságnak a minősítés körében azt kell vizsgálnia, hogy a bűncselekmény elkövetési körülményeinek elemzése alapján miként lenne az minősítendő az alanyi oldal teljessége esetén, ezt pedig csak a cselekmény tárgyi oldalának beható vizsgálata alapján lehet elbírálni.

Ennek megfelelően az ítélet 26. oldalán az alanyi tényezők körében értékelt körülmények (így az elkövető személyi tulajdonságai, személyisége; a cselekményt kiváltó indítók; a cselekmény véghezvitelét megelőző pszichikus folyamat; az elkövetőnek a sértetthez fűződő kapcsolata) vizsgálata nem bír jelen ügyben jelentőséggel. Kizárólag a tárgyi oldal elemeinek elemzése alapján lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy a szándékosság mely formája állapítható meg (BH 1992. évi 739., BH 1997. évi 565. és BH 2010. évi 289. számú eseti döntések).

A tárgyi tényezők (a cselekmény elkövetéséhez használt eszköz; az elkövetés körülményei és módja; a sérülés helye és jellege; az elkövető kijelentései; az elkövetőnek a cselekmény elkövetése utáni magatartása) értékelése körében megállapítható, hogy a vádlott legalább 5 cm

pengehosszúságú késsel nagy erővel, irányítottan, a sértett fejét, tehát közismerten életfontosságú szerveket magában foglaló testrészét megszúrta, mely rendkívül súlyos, életveszélyes sérülés bekövetkezését idézte elő. Az elsőfokú ítélet a jogi indokolásban a 26-27. oldalon a nyakat ért szúrást említi, azonban ez nem helytálló, ugyanis az irányadó tényállás szerint a nagy erejű szúrás a sértett arcát érte, nem pedig a nyakát, az arc bal oldalán a fültömirigybe hatoló, kb. 5-6 cm hosszú szúrcsatornájú sérülés az archoz tartozó verőér átvágásával és az állkapocs szögletből csonttrészlet leválásával járt együtt, a szúrcsatorna a nyakra nem terjedt ki. Kiemelést érdemel, hogy ezen túl még egy alkalommal, de kis erővel vágta meg az arcán, mely hámsérülést okozott, illetve további mozdulatai is, melyekkel a sértett ruháját találta el, kaszáló jellegűek voltak. A menekülő sértett üldözésével felhagyott, az ennek során tett kijelentéseiből, azok indulati jellege folytán, az egyenes ölési szándékra következtetés ugyancsak nem vonható.

Mindezek alapján ítéleti bizonyossággal nem állapítható meg, hogy a vádlott a sértett halála bekövetkezését kifejezetten kívánta. A halál elmaradásában azonban alappal nem bizakodhatott, legfeljebb a véletlenre hagyatkozhatott, az eredmény (hogy a sértett életben marad vagy életét veszti) iránt közömbösséget tanúsított, így a lehetséges következményekbe belenyugodott.

Az ítéltábla ezért az ítélet jogi indokolását annyiban helyesbítette, hogy a vádlott részéről az élet elleni cselekmény eshetőleges ölési szándékkal történő elkövetését állapította meg.

A jogos védelmi helyzet fennállásának vizsgálata során a történések folyamatát mindig a maga egészében, egységesen kell értékelni. Az egész eseménysornak az azt megelőző előzményekkel összefüggő vizsgálata útján történő elemzéssel lehet megalapozott következtetést vonni arra, hogy a vádlott jogos védelmi helyzetben volt-e. Több tevékenységi mozzanatból álló cselekményt nem az egyes részmagatartások elszigetelt vizsgálata alapján, hanem összefüggéseiben szemlélve kell vizsgálni. A 4/2013. számú Büntető jogegységi határozatban foglalt iránymutatásnak megfelelő, egységes és következetes ítélkezési gyakorlat szerint a támadás kiprovokálása, valamint az egyidejű támadás a jogos védelem megállapítását kizárja, kölcsönös kihívás elfogadása esetén mindkét fél a jogtalanság talaján áll (BH 2004. évi 93. és BH 2000. évi 335. számú eseti döntések). A törvényszék helytállóan vetette el a jogos védelemre történő hivatkozást, ugyanis az irányadó tényállás alapján a vádlott volt az, aki minden előzmény nélkül megtámadta ..-et, ő kezdeményezte a verekedést és provokálta a sértettet, majd kölcsönösen dulakodtak, mely helyzetben a kés használatakor annak ellenére nem volt jogos védelemben, hogy a sértett testmagassága és egymáshoz viszonyított testhelyzetük, valamint a lábának a villamos és a padka közé beszorulása folytán erőfölénybe került vele szemben.

A 2012. évi C. törvény 80. § (1) bekezdés értelmében a büntetést céljának szem előtt tartásával a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez. A bíróság feladata az ítélkezés során olyan nemű és mértékű joghátrány alkalmazása, amely kifejezi a társadalom megítélését az adott cselekménnyel kapcsolatban, ugyanakkor figyelemmel van az elkövető által megvalósított magatartásra és alanyi társadalomra veszélyességére is. A büntetés kiszabásakor a bíróságnak minden esetben a 2012. évi C. törvény 79. §-ban meghatározott büntetési célok szem előtt tartásával kell eljárnia. A bűncselekmény elkövetőivel szemben kiszabott büntetés nem csupán magára az elkövetőre bír hatással, hanem a társadalom többi tagjára nézve is.

Az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabási körülményeket részben hiányosan tárta fel és nem a súlyuknak megfelelően értékelte. További súlyosító körülmény, hogy a vádlott a cselekményt

gátlástalan, útonálló módon valósította meg (Bkv. 56. számú kollégiumi vélemény III/2. pont). Ellenben enyhítőként értékelendő a szándék eshetőleges volta (Bkv. 56. számú kollégiumi vélemény II/10. pont), valamint kisebb nyomatékka ugyan, de az időmúlás, arra tekintettel, hogy a vádlott a büntető eljárás alatt végig előzetes fogvatartásban volt (Bkv. 56. számú kollégiumi vélemény III/10. pont)

A törvényszék a Bkv. 56. számú kollégiumi vélemény II/2. pontja értelmében a büntetőeljárás hatálya alatti elkövetést helytállóan értékelte súlyosító körülményként. Ugyanis az iratokból megállapítható, hogy 2014. február 21. napján a Büntetés-végrehajtási Intézetben elkövetett súlyos testi sértés büntette miatt a Rendőrkapitányságon 535/2014. bü. számon eljárás indult ellene, a megalapozott gyanú közlésére 2014. május 05. napján, a vádemelésre 2015. március 04. napján került sor, ebből következően a vádlott 2015. december 29-én bizonyosan tudatában volt az ellene folyó eljárás tényének. A hasonló, testi épség elleni erőszakos bűncselekmény miatt folyamatban levő büntető eljárás hatálya alatt, erről tudva követett el újabb, élet elleni bűncselekményt, ebből személyének fokozott társadalomra veszélyességére lehet következtetni. Ez a körülmény arra utal, hogy a korábban vele szemben alkalmazott joghátrány nem érte el a speciális prevenció célját, illetve nem eredményezte, hogy a vádlott törvénytisztelő életmódot kívánna folytatni és kifogásolható életvitelével felhagyott volna.

A vádlott hivatkozott rá, hogy a 2014. február 21. napján a büntetés-végrehajtási intézetben, korábbi fogvatartása alatt elkövetett súlyos testi sértés büntette miatt eljárás még jogerősen nem zárult le vele szemben, ez a tény azonban a büntető eljárás hatálya alatti elkövetés súlyosító körülményként történő értékelését nem zárja ki. Az ítéletábra e körben osztotta az FBK 1994/32. számú eseti döntésben megfogalmazott álláspontot: „... az ártatlanság védelme, mint büntető eljárási alapelv és a büntető eljárás hatálya alatti újabb bűnelkövetés, mint lehetséges súlyosító körülmény közé nem tehető egyenlőségjel. Mászt jelent az ártatlanság védelme, mint büntetőeljárási alapelv és mászt a fokozott bűnözési elszántság, amely abban nyilvánul meg, hogy terhelt annak ellenére követ el újabb bűncselekményt, hogy vele szemben más ügyben (ügyekben) már büntető eljárás folyik, függetlenül attól, hogy a többi ügy elítéléssel, felmentéssel, vagy megszüntetéssel végződik-e.

Az ártatlanság védelme mint alapelv, nincs ellentétben azzal az elvárhatósággal, hogy a terhelt legalább addig ne kövessen el újabb bűncselekményt, amíg ellene büntető eljárás van folyamatban. Ez az elvárhatóság még akkor sem sérti az ártatlanság védelmét, ha az eljárások nem eredményeznek elmarasztalást, mivel ez esetben az elkövető személyében megnyilvánuló nagyfokú társadalomra veszélyesség, a bűnözési elszántság a meghatározó."

A vádlott terhén megállapított bűncselekményt a törvény öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegeti. A törvényalkotó a különös részben szereplő büntetési tételkeret meghatározásával - a társadalmi értékrendet is közvetítve - az elkövetett magatartást a legsúlyosabb bűncselekmények között helyezte el. A konkrét magatartást vizsgálva megállapítható, hogy annak tárgyi súlya jelentős, minden előzmény nélkül, motiválatlanul támadt egy számára teljesen ismeretlen járókelőre, az esti órákban, egy tömegközlekedési eszköz megállóhelyén.

Az elsőfokú bíróság által kiszabott 13 év szabadságvesztés büntetés mértékének enyhítését kizárólag az indokolta, hogy az ítéletábra a vádlotti magatartást nem egyenes, hanem eshetőleges szándékkal elkövetett emberölés büntette kísérletének értékelte. Azonban az utóbbi időben a békés emberek sérelmére, ok nélkül elkövetett, a vádbeli cselekményhez hasonlóan végrehajtott élet, testi épség elleni cselekmények nagymértékben elszaporodtak. A hatékonyabb társadalmi védekezés szempontjait előtérbe helyezve, a kellő visszatartó hatás érdekében, az ilyen jellegű cselekmények

elkövetőivel szemben megfelelő szigorral történő fellépés szükséges, ezért a másodfokú bíróság a szabadságvesztés büntetés tartamát 10 évben határozta meg.

A beszámításra vonatkozó rendelkezés megváltoztatását az indokolta, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság a 42.Bny.1538/2016/2. számú végzésével az előzetes letartóztatást 2016. július 02. napjáig hosszabbította meg (nyomozati iratok 637-641. oldal) és ugyan a Budai Központi Kerületi Bíróság a 2016. június 30. napján kelt 13.Bny.2400/2016/2. számú végzésével a legszigorúbb kényszerintézkedést megszüntette (nyomozati iratok 641/3-5. oldal), a Be. 215. § (5) bekezdés szerint halasztó hatályú ügyészi fellebbezés folytán az előzetes letartóztatás 2016. július 02. napján szűnt meg. Ezt támasztja alá a büntetés-végrehajtási intézet 50. sorszám alatti átíráta is. Ennek megfelelően a másodfokú bíróság a házi őrizet kezdő napját 2016. július 03. napjára, befejező napját 2016. július 06. napjára pontosította.

Fenti indokokra figyelemmel az ítélet tábla - a Be. 361. § (1) bekezdés szerint nyilvános ülésen eljárva - a Be. 370. § alkalmazásával a Be. 372. § (1) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét büntetést kiszabó és a beszámításról rendelkező részében megváltoztatta, egyéb, a törvénynek megfelelő rendelkezéseit pedig a Be. 371. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása a 2012. évi C. törvény 92. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

Tekintettel arra, hogy az enyhítésre irányuló vádlotti és védői fellebbezések eredményre vezettek, az ítélet tábla akként rendelkezett, hogy a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 381. § (2) bekezdés alapján az állam viseli.

A Fővárosi Ítélet tábla ítélete elleni fellebbezést a Be. 386. § (1) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2017. év április hó 12. napján

Dr. Szalai Géza
a tanács elnöke

Dr. Sárecz Szabina Martina
előadó bíró

Dr. Halász Irén
bíró

A Fővárosi Törvényszék 2017. év február hó 07. napján kelt **28.B.1065/2016/45.** számú ítélete a Fővárosi Ítélet tábla mint másodfokú bíróság **3.Bf.60/2017/12.** számú ítéletében foglalt változtatásokkal **2017. év április hó 12. napján jogerős és végrehajtható.**

Budapest, 2017. év április hó 12. napján

. Szalai Géza
a tanács elnöke